

De Wildenborcher

September 2013

"Beste Buurtgenoten"

De derde Wildenborcher van 2013 ligt al weer voor u. Er is veel in terug te zien van de gezamenlijke activiteiten die we hadden in de buurt. In Nederland bestaat een officiële burendag eind september. Wij, in de Wildenborch, hebben op andere momenten en veel vaker per jaar gelegenheid voor ontmoetingen met elkaar. U kunt lezen over de open tuindagen op de Wildenborch, de barbecue avond, het Oranjefeest en over één van de twee Staringavonden. De schrijversnaam staat bij elk verhaal vermeld. Hendrik Jan en Johan maakten foto's. Kijk ook op www.achterhoekfoto.nl. Schutterskoning 2013 werd Hans Reintjes, hij was dit ook in 2011.

'Even voorstellen': Annet woont hier al heel wat jaren. Marianne sprak met haar over haar werk en hobby. Sinds kort wonen Bas en Frouke met hun zonen Duco, Roemer en Kick daar naast; zij genieten van de rustige omgeving aan de Vordensebinnenweg. Ook aan de Wildenborchseweg vindt veel verandering plaats. Erwin en Michelle met hun zoontje Twan hebben er hun plek gevonden. Peter en Ingrid zijn al behoorlijk ingeburgerd, ze kwamen ook al naar de barbecue avond in de Kapel. Met de geboorte van Tygo Bijenhof blijft de familienaam bestaan. Allemaal welkom in de Wildenborch! Ook welkom aan Joop en Janny Amelink; zij hebben nog verhuisdrukte op Wildenborchseweg 18 en hopen zich in de volgende Wildenborcher voor te stellen.

In 'Wissellijst' vier generaties vrouwen Klein Brinke samen. Mevrouw Klein Brinke-Meijerink woont al 95 jaar in de Wildenborch. Gefeliciteerd met uw 95ste verjaardag!

Lucie sprak met de familie Reintjes op boerderij 'De Mosselman'. Herwin en Ester met hun kinderen wonen naast de oudere generatie en samen runnen ze het boerenbedrijf. Marianne bezocht Willem en Ingrid Beens met hun Beeldentuin aan de Galgengoorweg. Jacintha schrijft over de open dag van varkenshouderij Kelholt. 'Postvak In' werd ingevuld door Sander. Recept komt van onze campingburen Koning. 'Voorlezen maakt alles leuker'. Het is nog steeds het jaar van het voorlezen en daarom schreef Jennine over dieren in het Wildenborchse bos, deze keer gedichten. Van Landrot's vervolgverhaal over de Scheepsjongen uit de Achterhoek leer je heel veel.

Henk Kok, de laatste hoofdonderwijzer van de Prinses Julianaschool schrijft wederwaardigheden rondom werk en wonen in die tijd. Gerda Rossel heeft de namen van al het onderwijzend personeel in het 76 jarige schoolbestaan op rij gezet. Maar, vanwege ruimtegebrek houdt u dit tegoed voor het decembernummer. Uw/jouw herinnering aan de school (verhaal, foto, tekening, enz.) kan er in 2013 nog bij.....

Hartelijk dank voor ieders bijdrage.

Vriendelijke groet namens de redactie,
Joke Wiltink

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en E-mailadressen:

Joke Wiltink	(0575) 55 67 48	- wiltwess@hetnet.nl
Reinier Klein Brinke	(0575) 55 65 12	- reinierkleinbrinke@planet.nl
Lucie Bartel	(0575) 55 65 33	- info@luciebartel.nl
Marianne Been	(0573) 25 20 01	- marianne.been@kpnmail.nl

Inzenden Copy vóór 20 oktober 2013

Naar wiltwess@hetnet.nl

Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

Uw vrijwillige bijdrage voor de Wildenborcher kunt u overmaken per bank:
bankrekening 3664.12.353 ten name van Kapel Wildenborch.

Als u de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden.

Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

De kapel op Facebook en Twitter!

Volg ons op Twitter:

<https://twitter.com/kplwildenborch>

Like ons op Facebook:

<https://www.facebook.com/dewildenborchsekapel>

Open tuindagen en fair op de Wildenborch

25 en 26 mei 2013

Onderweg naar de open tuin dag (25 mei) bij kasteel De Wildenborch zagen we op afstand al de vlag wapperen, niet aan de toren van het kasteel, maar aan een hoge vlaggenmast. We bezochten eerst het koetshuis waar de middelste grote boogdeuren zijn vervangen door een raam. Zo kon je naar buiten kijken, naar de bloeiende paarse seringen en naar de mensen die toch met jas aan buiten op het terras vertoefden. Bij de koffie was een

'Wildenborcher' te koop. Bakker ten Broeke uit Lochem heeft deze speciaal voor deze dagen gebakken. Ze smaakten heerlijk. In de tuin wandelden overal bezoekers en hun reacties waren enthousiast over van alles: de grootte van de tuin en het onderhoud ervan, de bloeiende rhododendrons, de beelden die er altijd staan en die van galerie A-quadraat. Vooral de pauwen hadden veel bekijks, ze zaten op het dak en ook boven in de Libanonceder. Eén van de kijkers had zoveel aandacht voor hen dat ze ongemerkt in de gladheid van hun uitwerpselen stapte en helaas zittend erin terecht kwam.

Vanuit de tuinkamer klonk klassieke muziek, passend bij de sfeer van de tuin. Voor het eerst werden enkele gedichten van A.C.W. Staring gezongen. De zangeres stond in de tuinkamer en leidde elk lied in met een gedachte hoe de dichter op deze plek geïnspireerd zou zijn. Bv. na een lange donkere winter op dit kasteel zal hij vast uitgezien hebben naar de lente. Het is goed voor te stellen dat dan 'Lentezang' ontstaat met de woorden: *Geen nevelig duister bedekt meer het veld...*

Vier liederen werden vol overgave gezongen, de mooiste melodie vond ik klinken bij 'Avendzang' (avondzang). Om de woorden van destijds (± 1800) een beetje te begrijpen konden we ze meelesen op papier. Het eerste van de zes coupletten:

*Klinkt lieflijk door de da-len,
in 't koor der nach-te-galen,
mijn snaren,-klinkt van vree!
Een veld-ling, mat van zwoe-gen,
hoor toe, en stil ge-noe-gen
strooi bloe-men op zijn le-ger-steê.*

Niet alleen in de tuin, maar ook op het voorplein was muziek. Het dameskoor 'De Badparels' trad op. Na het zingen zagen we de dames bezig met hoeden passen. Hun kleding, wit, zwart met azuurblauwe accenten gaf ze beperkte keus. "Iets van de kleur van de hoed moet in de kleding terugkomen" was de opmerking van Frida Pelgrum-Bargeman (geboren en getogen in de Wildenborch) en als zij als hoedenmaakster naar kleur kijkt dan ga je vanzelf meekijken. Alleen de koördirigente had nu veel keus.

De stand met smokwerkjurkjes en geborduurde kinderkleding was er ook weer. Alles hier is zo mooi gemaakt (geborduurd in Vietnam) dat je er vaker dan één keer langs loopt terwijl je bedenkt voor welk kindje je een cadeautje nodig hebt. De eerste Nederlandse vrouwenvereniging 'Tesselschade Arbeid Adelt' heeft soortgelijke mooie handwerken, zij waren voor 't eerst hier op het voorplein. Nog heel veel meer producten waren te zien en te koop, zoals bloemen, planten, jams, kleden, kaarten, manden, beschilderd serviesgoed, een robot-grasmaaier, enz, enz.

Er waren in twee dagen bijna 1200 bezoekers, sommigen kwamen van ver, maar wij konden er lopend naar toe. Toch wel fijn zo'n Wildenborchse fair.

Joke Wiltink.

foto's : www.achterhoekfoto.nl

In Memoriam:

Marije Gudde overleed op 29 juni. Ze is 30 jaar geworden. Marije is een dochter van Toke en Wim Gudde in de Kranenburg. Verschillende Wildenborchers hebben op de Kraanvogel school bij Marije in de klas gezeten. We wensen Marije's ouders, broers en zussen sterkte om het verlies van hun dochter en zus te kunnen verwerken.

Tineke van der Laag overleed op 11 augustus op 92 jarige leeftijd, ze woonde op Wildenborchseweg 25. Samen met haar echtgenoot Jaap kwam ze hier in 1985 en na zijn plotselinge dood in 1988 woonde ze er 25 jaar alleen. Tineke was een periode secretaresse van de vrouwenvereniging van destijds in de Kapel, was voorzitter van de Stichting Welzijn Ouderen in Vorden, deelneemster van het rummikub clubje met leeftijdgenoten in de Wildenborch en een altijd belangstellende buurtgenote.

Haar drie kinderen met aanhang en vier kleinkinderen kwamen graag naar moeder en oma. En wij gingen met genoeg even naar onze buurvrouw om haar bij te praten over de Wildenborchse activiteiten die altijd haar interesse hadden en waarvan ze ook in hoge ouderdom nog graag op de hoogte bleef.

We wensen de familie sterkte toe.

"Even Voorstellen"

Erwin & Michelle en Twan.

Beste buurtjes,

Enige tijd geleden zijn wij komen te wonen aan de Wildenborchseweg 21a. De vraag van Joke was of wij ons via deze weg even willen voorstellen. Dit vinden wij natuurlijk een erg leuk idee. Zo kunnen jullie alvast een klein beeld van ons vormen, hopelijk binnenkort een wederzijdse kennismaking.

Wij zijn dus Erwin Schröer (30 jaar), Michelle Rijnenberg (29 jaar) en onze zoon Twan (1,5 jaar). Erwin komt oorspronkelijk al uit de Wildenborch.

Toen we al een tijdje een relatie hadden is Erwin bij mij in komen wonen. Destijds woonde ik in een flatje, voor Erwin natuurlijk een flinke omschakeling aangezien hij veel ruimte om zich heen is gewend. Kort daarna zijn we ook op zoek gegaan naar een koopwoning in Almelo. Hier kregen we een geweldig huis waar we met veel plezier woonden. Na een aantal jaren kregen wij de kans om terug te gaan naar Erwins vertrouwde plekje. Deze kans hebben wij natuurlijk niet voorbij laten gaan. Ons huis ging de verkoop in, en toen was het afwachten geblazen. Al snel hadden we kijkers en binnen een maand was ons huis verkocht om het in te ruilen voor een geheel nieuwe start in de Wildenborch. Sinds midden mei zijn we dus (weer) Achterhoekers. Wat een verschil met de 'stad'. Het is heerlijk wonen hier. Wat een rust..... niemand die klaagt als de kinderliedjes te hard aan staan, toch?

Erwin is systeem engineer, en is werkzaam bij Wolter en Dros. Hij maakt de software voor klimaatinstallaties. Hij vindt het leuk om te darten/bowlen met vrienden en natuurlijk de nodige uitjes met zijn gezin. Zelf ben ik werkzaam in de gehandicaptenzorg, werk momenteel al enige jaren bij de Twentse Zorg Centra, dit met veel plezier. Mijn doelgroep is jongeren met een laag verstandelijke beperking gecombineerd met gedragsproblematiek. Ik vind het heerlijk om een boek te lezen, en te genieten van het uitzicht bij ons in de achtertuin. Twan is momenteel erg druk met van alles en nog wat te ontdekken, nu al een echte peuter. Hij vindt het heerlijk om buiten te zijn, met hierbij de nodige ruzies als hij weer naar binnen moet.

Hopelijk hebben jullie zo een beeld van ons, misschien tot snel.

Lieve groet,

Erwin, Michelle en Twan

'Even Voorstellen'

Bas & Frouke Holshuijsen
Duco, Roemer & Kick

Beste Buurtgenoten,

Eind april zijn wij verhuisd naar "de Valkenhorst" aan de Vordensebinnenweg nummer 3 in Lochem. Of zoals de jongens het noemen "de witte boerderij met het rode dak".

Wij zijn de familie Holshuijsen; bestaande uit Bas en Frouke, beide 38 jaar, en de jongens Duco (8 jaar), Roemer (6 jaar) en Kick (4 jaar). Wij komen uit Zwijndrecht, gelegen onder de rook van Rotterdam tussen de A15, de A16 en het HSL-traject richting Antwerpen. Wat is het hier in vergelijking met de Randstad een verademing van rust en ruimte en wat is het hier mooi!

Bas komt oorspronkelijk uit Eefde en kende de omgeving al. Opa en Oma Holshuijsen wonen ook in Lochem en we merkten dat we steeds vaker hier te vinden waren. Lekker op de fiets met de jongens of gewoon even het centrum van Zutphen, Vorden of Lochem in. De winkeliers zijn vriendelijker en er zijn veel minder wachtenden voor je! De IJssalon in Vorden is ons favoriete zondagse fietsritje: een hele tour met drie jonge kinderen die allemaal voorop willen rijden! Frouke komt oorspronkelijk uit Hoogeveen en is dus ook bekend met een rustiger omgeving. Werken doen we allebei nog niet echt in de buurt. Frouke werkt drie dagen per week in Rotterdam bij Stedin, het voormalige Eneco Netbeheer. Bas werkt door heel Nederland en leidt franchise organisatie FFC, beter bekend van de fastfood formule Kwalitaria. Je zou zeggen dat Lochem dan niet echt een handige locatie is. Klopt, maar als we de IJssel over rijden, begint voor ons het gevoel van vakantie en dat is ons heel veel waard!

De jongens zijn inmiddels al redelijk ingeburgerd in Lochem, dit zie je terug in het feit dat ze alle drie al echte vriendjes gemaakt hebben. Ze hebben er inmiddels al 10 weken op hun nieuwe school opzitten. De avondvierdagse ('Mam, we lopen hier niet alleen op asfalt!') en het zomerfeest op school met als thema 'Indianen' vormden voor hen het hoogtepunt. Ze genieten nu van de zomervakantie en zijn dan vaak in de hut in de bosrand, het zwembadje of op de trampoline in de tuin te vinden.

Bas' hobby is tuinieren en dat komt nu heel goed uit. Lekker snoeien, maaien, knippen, opbinden, onkruid wieden enzovoort. Heel wat uurtjes gaan op aan tuinwerk. Frouke zorgt voor de gezelligheid binnen en je kunt haar zomaar rennend in het bos tegenkomen, hardlopen is namelijk haar hobby. We genieten nu al volop aan de Vordensebinnenweg, vooral met het mooie zomerse weer, en gaan er vanuit dat nog jaren te doen. We kijken er naar uit jullie en jullie kinderen te ontmoeten!

Bas & Frouke

Familie Reintjes van boerderij 'de Mosselman'.

Zoals wel vaker in mei tijdens de ijsheiligen is het koud en nat als ik naar de Mosselseweg fiets. Ook wel mooi, dat grijze, stille weer.

Ik word ontvangen in de keuken van de vader en moeder van Herwin met koffie en door Esther gebakken appeltaart, heerlijk.

Hoe het allemaal begon

De moeder van Herwin vertelt dat zij in 1967 op de 'Mosselman' is komen wonen. Haar man is er geboren en zijn ouders zijn er in 1937 komen wonen. Die konden de boerderij overnemen, omdat de boer die er toen woonde weduwnaar was geworden toen zijn vrouw bij de geboorte van hun 8e kind overleed. Hij vond een weduwe met 3 kinderen en een boerderij in Kranenburg en is daar toen heen getrokken.

't Medler

Zo is de familie Reintjes op 't Medler terecht gekomen, want de 'Mosselman' is een pachtboerderij van 't Medler. Er zijn nog maar twee melkveebedrijven over van de ongeveer 15 in het begin. Inmiddels zitten ze op erfpacht en zijn de gebouwen hun eigendom.

Groter, groter, groter?

Hoe gaan zij om met de ontwikkeling in het boerenbedrijf?

Zijn vader en moeder begonnen in 1966 met zeven koeien, een paar varkens en 'het' paard. Ze verbouwden het voer voor de koeien, dat toen bestond uit bieten, gras en hooi. De koeien gingen in het voorjaar naar de wei en in het najaar weer terug naar de stal. Dus er werd twee keer per dag in de wei gemolken in de zomer. En die wei kon wel eens ver weg liggen. En het kon ook erg slecht weer zijn en onwederen; dan schuilden ze in de melkwagen en stuurden de koeien weer de wei in. Het hooi werd nog op de hooizolder opgeslagen en dat was een heel werk. Dan kon het voorkomen, dat bij controle van de brandweer 'broei' geconstateerd werd en dan moest alles weer naar beneden, want brand was natuurlijk een groot gevaar, maar zij hebben dat gelukkig nooit meegemaakt.

Toen de hooibalen kwamen werden ze in een aparte schuur opgeslagen. Het maïs als veevoer is van veel later datum. In 1978 hebben ze een nieuwe ligboxenstal gebouwd voor 45 koeien en toen kwam ook de melktank. Daarvoor was het sjouwen met melkbussen. In 1993 is de stal vergroot voor 76 koeien en in 2011 voor 116 koeien; zoveel hebben ze er (nog) niet, maar met de kalveren en pinken erbij komen ze een eind. Ze konden dus iedere keer land pachten en melkquotum kopen van andere boeren die stopten; dat noemen ze een 'warme sanering'. Die boer kreeg voldoende geld en zij kunnen weer verder. Koeien zijn nog steeds 'grondgebonden' zegt de moeder van Herwin; ongeveer twee koeien op een ha.

Door zo te groeien blijft het landelijk melkquotum hetzelfde terwijl er steeds minder boeren komen. In 2015 wordt het melkquotum afgeschaft.

Hoe groot moet je zijn om goed te kunnen boeren?

"Als ik 200 koeien moet melken stop ik ermee", zegt Herwin. Dan word je een manager en daar ben ik geen boer voor geworden. Dan zit je alleen nog achter de PC en telefoon. Nu kunnen ze ervan rond komen, maar het is wel afhankelijk van de melkprijs, die fluctueert. Nu is die hoog, omdat er veel vraag is door o.a. ontwikkelingen op de Chinese markt. Voor hen dus gunstig nu.

Als je kijkt naar de prijs die voor de melk betaald wordt is er bijna geen stijging in tientallen jaren. De moeder van Herwin legt het uit door te vertellen over het beleid na de oorlog; niemand mocht meer honger lijden. De prijs voor voedsel moest dus laag blijven. In hun tijd kregen ze ongeveer hetzelfde voor een liter melk als nu, terwijl de kosten natuurlijk gestegen zijn, b.v. de brandstof is veel duurder geworden omdat de goedkope diesel voor boeren is afgeschaft. Ook rioolheffing, verzekering en elektra is allemaal veel duurder geworden. Door de massa kun je er aan verdienen.

Esther werkt ook drie dagen en daardoor hebben ze een vast inkomen. Als ze niet zou werken, zou het net gaan, zeggen ze, maar dan wordt het wel passen en meten. Dus voor Herwin hoeft het niet veel groter. Hij vindt het prima om mee te gaan met de ontwikkelingen maar hij hoeft niet voorop te lopen. Niet te klein, omdat je dan te weinig in de melk te brokkelen hebt bij eventuele natuurontwikkelingen of andere mogelijke bedreigingen van het boerenbedrijf. Maar dus ook niet te groot. Later, buiten bij de koeien, vertelt hij dat hij wel graag een melkrobot zou willen. Dat geeft rust aan de koeien, die kunnen dan op hun eigen tijd de robot binnen lopen met als voordeel dat ze meer melk geven en regelmatig. Fijner voor de koeien en voor hem.

Wat vindt hij het aantrekkelijke van boer zijn?

Herwin zou niet anders willen. Hij heeft een tijd in ploegendienst gewerkt voordat hij de boerderij overnam, maar het boeren zit in zijn bloed of in zijn genen, zoals ze tegenwoordig zeggen. Hij heeft de Middelbaar Agrarische School gedaan en stage gelopen bij boerenbedrijven voordat hij de boerderij met veel plezier overnam; hij is de 3e in het gezin, maar zijn oudere broer en zus wilden het niet. Zijn jongere broer zou wel boer willen zijn, maar heeft geen eigen boerderij. Hij helpt Herwin vaak. De zoon van Herwin en Esther, Bas, is ook een echt buitenkind. "Net Herwin vroeger", zegt zijn moeder. Hij doet alles na en gaat ook zaaien en gras inkuilen. Dus het zou goed kunnen zijn, dat Bas de 4e generatie Reintjes wordt die hier gaat boeren.

Herwin zegt; "boeren is bezig zijn met je koeien, kalfje geboren zien worden, met je trekker naar het land". Je werkt dicht bij de natuur, iedere dag buiten en iedere dag is anders. Dat maakt het zo mooi. De pinken en kalveren staan buiten en hij gaat iedere avond op de fiets kijken hoe het met ze is en geniet daar erg van. Hij kent al zijn koeien.

Hij fokt zelf en weet van iedere koe de herkomst. Ze zijn altijd stap voor stap gegroeid en dat tempo vindt hij fijn. Het is hard werken, maar je hebt ook je vrijheid. "Boeren is ook goed kijken naar je koeien en het land, genieten van de kleine dingen; dat er rust heerst, dat ze het fijn hebben, een goede hoef, een mooie snee gras, dat soort dingen". Esther heeft geen boerenachtergrond. Ze is geboren in Apeldoorn en opgegroeid in Brummen en Zutphen. In 2000 leerde ze Herwin kennen en dat voelde gelijk vertrouwd, zeggen ze allebei. Ze heeft zich altijd heel welkom gevoeld op de boerderij; "een warme, hartelijke ontvangst", zegt ze. De boerderij is gesplitst en zij woont dus naast haar schoonouders.

"Ik heb dat nooit moeilijk gevonden", zegt ze. De moeder van Herwin is vroeger ook 'ingetrouwd' en toen werden de woningen nog niet gesplitst. Zij trok in bij haar schoonouders en ging gewoon meehelpen. "Zoals het kwam, zo was het", zegt ze. Daar dacht je verder niet over na. Opa en Oma helpen ook nu nog mee. Opa en Oma zijn heel vertrouwd voor de kinderen. Dat is iets wat heel gewoon lijkt, maar steeds meer bijzonder wordt in de westerse wereld; dat de kinderen opgroeien met ouders en grootouders samen; in Duitsland noemen ze dat de Grossfamilie. Dat geeft kinderen een echt veilig basisgevoel denk ik.

Boeren in 2050?

Herwin wil het liefst op deze manier doorgaan, langzaam groeien in een rustig tempo. Hoe de ontwikkelingen zullen zijn, weten zij ook niet. Voorlopig wonen en werken ze in een prachtige omgeving met een rijke geschiedenis en dat lijkt mij heel veel waard. Voor dat soort waarden zou ik wel wat meer aandacht willen in de politiek.

Lucie Bartel. gesprek op 13 mei 2013

---

4 generaties Klein Brinke

Vrijdag 26 juli werd Dina Klein Brinke-Meijerink 95 jaar. Deze heuglijke dag heeft ze gevierd met kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Ter gelegenheid van haar verjaardag werd deze foto gemaakt van vier generaties dames Klein Brinke.

Moeder Klein Brinke met dochter Dinie, kleindochter Ingrid en achterkleindochter Sophie.

Postvak In

- **Naam:** Sander Langwerden
- **Geboortedatum/leeftijd:** 15 juni 2005 / 8 jaar
- **Adres:** Nijlandweg 3, Vorden
- **Broertjes/zusjes:** Zus Myrthe
- **School:** Kraanvogel - Kranenburg
- **Hobby's:** Voetbal
- **Lievelingseten:** Spaghetti / frikadel speciaal
- **Lievelingsdier:** Hond
- **Ik heb een hekel aan:** Ruzie
- **Wat wil je later worden? En Waarom?:** Loonwerker, fijn trekker rijden

Aan wie stuur je de e-mail door? Wouter van Ditshuizen

Sander, bedankt voor het meedoen aan Postvak In! Wij sturen de mail door.
Wouter, houd je Postvak In goed in de gaten

Open dag biologische varkenshouderij Kelholt

Het was gezellig druk op zondagmiddag 23 juni bij de open dag van varkenshouderij Kelholt in de Wildenborch. Alles ziet er tiptop uit op de boerderij. Ineke Braakman en haar man hebben in 2009 de overstap gemaakt naar de biologische varkenshouderij. Zij hebben er nog geen moment spijt van zo vertelt Ineke. De biggen komen als zij 12 weken oud zijn en blijven ruim een half jaar om uit te groeien tot

vleesvarkens. Zij krijgen speciaal voer. En als zij klaar zijn voor de slacht gaan de varkens naar De Groene Weg. Het voordeel voor de dieren is dat er binnen meer ruimte is maar wat zeker zo belangrijk is dat zij naar buiten kunnen.

Ouders met kinderen komen kijken naar de biggen en varkens. Ook worden de aanwezige schapen geschoren en is er verder een imker en een stand van het IVN. Bezoekers kunnen voor het eerst een vleespakket kopen. De pakketten vinden gretig aftrek onder de bezoekers. En het karbonaadje is bijzonder lekker, stevig vlees en weinig vet.

Komend najaar is er op 15 en 16 september weer een activiteit "de dag van het varken".

Jacintha Rensen.

Kerstconcert

Vorig jaar het kerstconcert van de IJsselzangers gemist?

Ook in 2013 kiezen de IJsselzangers er voor om een prachtig kerstconcert te verzorgen in de kapel. Donderdagavond 19 december aanvang 20.00 uur. De zaal is open om 19.30 uur.

U komt helemaal in kerstsfeer met het scala aan kerstliederen die dit professionele koor ten gehore brengt.

Entree € 5,- inclusief kop koffie bij binnenkomst

BIJZONDERE DIEREN IN HET WILDENBORCHSE BOS

Als je door het bos loopt en niet te veel lawaai maakt, kun je ze tegen komen: de Haast Haas, De Mooievaar en de In- en Uit-Spinnen. Bijzondere dieren, die je nergens anders vindt dan hier.....

DE HAAST HAAS

De *Haast Haas* speelt graag haasje-over
Als hij door de velden raast.
Altijd, altijd heeft hij haast.
Hij dolt
    Hij rolt
        Hij holt
            Hij tolt
Over stenen, over sloten
Struikelt over al zijn poten
Buitelt 'boem' over de kop
Spartelt wild en springt weer op
    Vlug, vlug
        Heen en terug
    Hup, hup
        Door de blub
Of de jager hem wil krijgen
Rent en vliegt hij zonder hijgen
Waar moet hij toch zo snel naar toe?
Haast Haas ben je je nooit eens moe?

DE MOOIEVAAR

Mooievaar, mooievaar
Ben je nu eens eind'lijk klaar
Heus ik ben het spuug-spuug-zat
Kom onmiddellijk uit bad.
Kam je veren, poets je snavel
Haal het dons goed uit je navel
En houd op met dat gegiechel
Rondjes draaiend voor de spiegel
't Hele huis dat is een zoi,
maar jij zelf... jijzelf bent mooi.

Jennine Staring

DE IN-SPIN EN DE UIT-SPIN

In-spin woont in ieder huisje
Uit-spin woont in elke tuin
Op hun rug heel soms kruisje
Meestal zijn ze zwart of bruin

Touwtje springen doen ze saam-pjes
Ieder naar zijn eigen zin
Elk ook naar zijn eigen naam-pje
Bochtje-uit en bochtje-in

In-spin wil als eerste springen
'In de bocht', roept ze dan luid
Uit-spin hoor je altijd zingen:
'Hup, ik ga de bocht weer uit'

Dan gaat *In-spin* weer naar binnen
Uit-spin wil graag buiten zijn
Morgen gaan ze weer beginnen
Aan hun touwtje-spring-festijn

Barbecue bij de kapel vrijdag 14 juni 2013

De hele dag had ik mij er al op verheugd dat ik deze dag niet zelf hoefde te koken. Het weer zat mee en ik mocht 's middags met de kinderen van de Kraanvogel mee fietsen naar het zwembad en weer terug naar school, weer naar het zwembad etc. Dus ik had 's avonds best zin in iets lekkers!

Het was net of de organisatie dat wist. Want als welkomstverrassing kreeg iedereen koffie of thee met een ontzettend lekkere oranje moorkop erbij. Ik heb al dit lekkers buiten opgedronken en opgegeten. Was maar goed ook. Het was nog een hele toer om de moorkop charmant en zonder te knoeien te nuttigen. Erg leuk vond ik de oranje appeltjes met de foto's van ons nieuwe koningspaar Willem-Alexander en Maxima. Er was ook iemand heel creatief met bloemen aan de gang geweest. Het zag er erg mooi uit. Voor de fanatiekelingen was er de gelegenheid om een potje darts te spelen. Af en toe klonk er: one hundred and eighty !!!!!!!!

Binnen zat de sfeer er goed in. Er werd leuke muziek gemaakt door Erik Knoef en zijn mede muzikanten. En eindelijk was daar het hoogtepunt van de avond. De bbq. De salades zagen er heerlijk uit en zo smaakten ze ook! Ik ben een groot fan van

de stokbroodjes met kruidenboter. Die waren er gelukkig ook. Poelier 't Vöske had ook vele soorten vlees klaar staan met lekkere sausjes. Dat vonden de gasten wel lekker. Het was gezellig druk rondom de braodpannen. Ik ben met Anna naar huis gegaan voordat de prijzen werden uitgereikt van het darten. Gelukkig was Gerrit er nog om de lekkere pot snoep, die Anna had gewonnen, in ontvangst te nemen. Het was weer reuze gezellig!

Erna Otten-Winkels

Geslaagd Wildenborchs Oranjefeest

Kort voor de start van het Oranjefeest worden we verrast door een bui. Gelukkig blijft het hierbij op zaterdag 15 juni. Bij aankomst krijgen de kinderen een ballon. Met de komst van de Harmonie Vorden en de majorettes kan het feest beginnen.

Een hele stoet kinderen met hun ballonnen, oranje, blauwe en witte, met hun ouders en grootouders arriveren op het plein van de Wildenborch.

Het feest kan beginnen en het zonnetje blijft schijnen die middag. Harrie Dinkelman, de voorzitter van de Oranjevereniging heet allen welkom. En zoals hij stelde voor een feest heb je mensen nodig en die waren er in grote getale gekomen. Er waren ook bloemen voor Alma van der Schoot en Jennine Staring.

Hierna ging Jennine Staring, de kasteelvrouwe, in op het belang van onze buurtschap die de onderlinge band in stand houdt "We vieren dit feest omdat we een Oranjehuis hebben met sinds kort een koning. Het Oranjehuis zorgt bovendien voor stabiliteit in onze samenleving", aldus Jennine. Zij voegde eraan toe dat zij en haar man elk jaar weer genieten van dit buurtfeest.

Wethouder Mulderij stond stil bij het feit dat dit het eerste Oranje-feest is na de kroning in Bronckhorst. Na het zingen van het Wilhelmus worden de ballonnen opgelaten. Met een flinke windvlaag zijn ze weg.

En dan is het tijd voor de traditionele stoelendans. Onder begeleiding van Harmonie Vorden doen de deelnemers hun best om als laatste over te blijven. Bruce Langwerden werd hierbij winnaar. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers kon er daarna begonnen worden met de kinderspelen. Van blikgooien tot een heuse waterrace. Voor alle deelnemende

kinderen is er een leuke attentie. Het vogelschieten trekt vele deelnemers. En op een bord prijkt de tekst "Toeschouwen en deelname op eigen risico". Zo tegen vijf uur stijgt de spanning onder de deelnemers van het vogelschieten. Want wie de romp neerhaalt is de nieuwe schutterskoning van de Wildenborch. Joop, Joop wordt er geroepen door de aanwezigen als Joop Reintjes de trekker overhaalt, maar het laatste deel zit er nog. En dan is het de beurt aan zijn zoon Hans die met een welgemikt schot zich schutterskoning mag noemen van de Wildenborch. Hij ontvangt uit handen van Harrie Dinkelman de wisseltrofee en de beker voor 2013.

Behalve de spelletjes die er zijn voor jong en oud is er ruim gelegenheid om met elkaar een praatje te maken en de laatste nieuwtjes uit de wisselen onder het genot van een drankje en een hapje. De stemming zit

er naarmate de middag vordert goed in bij allen. En het wordt ook een dag dat er weinig wordt gekookt in de Wildenborch. Een patatje met een kroket, hamburger of andere versnapering zorgen voor een gevulde maag.

Als afsluiting maakte Harrie Dinkelman de uitslagen van de spelen bekend:

Vogelschieten:	1. Hans Reintjes, 2. Joop Reintjes, 3. Joop Brinkerhof
Stoelendans:	1. Bruce Langwerden, 2. Dion Otten, 3. Niels Langwerden
Kegelen:	1. Hennie Zweverink, 2. Hendrikjan Meulenbrugge, 3. Evert Otten
Schijfschieten:	1. Johan Addink, 2. Frits Pladdet, 3. Evert Otten
Dogcarrijden:	1. Evert Otten, 2. Jacquélien Langwerden, 3. Jasmijn Dijkman
Sjoelen:	1. Rik Mars, 2. Bruce Langwerden, 3. Jan Lindenschot
Briefposten:	1. Johan Addink, 2. Arnold Mennink, 3. Esley Lindenschot

Dankzij de inzet van het bestuur, bijgestaan door vele vrijwilligers, kan er weer teruggezien worden op een geslaagd Oranjefeest.

Jacintha Rensen

Kinderspelen op het Wildenborchs feest

Zaterdagmiddag 15 juni was het dan weer zover: het Wildenborchs feest met een heerlijk zonnetje erbij! Om 13.30 uur vertrokken de kinderen achter de muziek aan met een ballon richting het Kasteel. Na een paar korte toespraken en het Wilhelmus mochten de ballonnen de lucht in. Een paar bleven er in de boom steken, maar de rest was al snel niet meer te zien. Toen was de stoelendans, altijd spannend of je nog een lege plank kunt vinden, Elke en Maud waren er al snel uit helaas!

Daarna volgden de kinderspelen, je naam op een kaartje en je kon aan de gang!

Erwten slurpen met een rietje, lekker blik gooien, de waterrace: met een dienblad vol gevulde bekers slalom tussen een aantal pionnen door, sjoelen, en met een voetbal proberen door een van de gaten te schieten, er was genoeg te doen!

Als het kaartje vol stond met de behaalde punten dan kon je deze inleveren, en snel richting het springkussen of de andere spelletjes. Nadat alle punten opgeteld waren mocht er een prijsje worden uitgezocht, dat is altijd leuk! Elke koos een opblaasband en Maud heeft nieuwe viltstiften uitgezocht. Ook werd er nog een muntje uitgedeeld voor een ijsje of een patatje. Het was een erg leuke en gezellige middag, alles was weer prima georganiseerd. Wij komen zeker volgend jaar weer!!

Groetjes van Kristie, Elke & Maud Holsbeeke

Hoe ver gaat mijn ballon???

Oranjefeest 2013

Kip met kersen in croissantdeeg.

Hartige taart

Een handig recept voor als er bezoek komt. Je kan het van tevoren klaarmaken en op de dag zelf nog even in de oven!

Hoofdgerecht voor 4 personen met een voor-/bereidingstijd van: ± 25/30 min.

Benodigdheden:

-400 g kipfilet	-1 tl sambal oelek
-3 tot 6 bolletjes gember	-3 tl kappertjes (potje)
-1 grote pot kersen zonder pit	-1 teentje knoflook
-2 el olie	-zout, peper
-1 bekertje zure room	-1 blikje croissantdeeg (± 230 g)
- $\frac{1}{2}$ zakje kerriesaus	-150 g geraspte belegen kaas

Vorbereiden:

Kip in stukjes snijden. Gember in kleine stukjes snijden. In zeef kersen laten uitlekken. In koekenpan olie verhitten. Kip in ± 5 min. goudbruin bakken. Af en toe omscheppen. Toevoegen: kersen, zure room, kerriesauspoeder, sambal, kappertjes en gember. Knoflook erboven uitpersen. Door elkaar roeren. Op smaak brengen met zout en peper. Tot gebruik afgedekt in koelkast zetten.

Bereiden:

Oven voorverwarmen op 200° C. Lage ronde ovenschotel, doorsnee ± 24 à 27 cm, invetten. Croissantdeeg in driehoeken verdelen. Ovenschotel bekleeden met deeg, punten van driehoeken naar midden laten wijzen. Kip-kersen-mengsel over deeg verdelen. Eventueel met overhangend deeg bedekken. Kaas erover strooien. Op rooster in midden van oven schotel in ± 20 min. goudbruin bakken. Lekker met gemengde salade. Smakelijk eten en tot ziens.

Hartelijke groeten van Irma en Christiaan Koning.

(tijdelijke buurtgenoten, als we met onze caravan op het NTKC terrein staan).

"Even voorstellen"

Hier ben ik dan! Mijn naam is Tygo Bijenhof.

Een kleine grote vent al weer, want ik ben hier op de foto al bijna 3,5 maanden oud. Papa Wijnand helemaal gelukkig dat hij versterking kreeg en de naam Bijenhof in stand zou worden gehouden. Maar ook moeder Ilona en grote zus Isa zijn natuurlijk hartstikke blij met mij, hoe kan het ook anders!

Tot ziens allemaal in de Wildenborch!

Van Scheepsjongen tot Adelborst

deel 5 van de serie: "De scheepsjongen uit de Achterhoek"

In de vorige aflevering waren Bernardus en Quirijn aan boord gegaan van het admiraliteitsschip 'Het Huys in 't Haarlemmermeer'. Samen met nog twee maatjes van hun opleiding in Amsterdam. Het 'Huys' was met nog twee andere schepen onderweg gegaan van de Rede van Texel naar de Straat van Gibraltar. Daar gingen ze de Hollandse Levantschepen beschermen tegen de Marokkaanse piraterij in dat gebied.

De Levantschepen waren handelsschepen die tussen Amsterdam en de Middellandse Zee (de Levant) voeren. Die moesten allemaal door de Straat van Gibraltar en in die Straat kon het dan ook een drukte van belang zijn. Het 'Huys' voer met nog twee andere schepen en gedrieën konden ze dus een vuist maken, zwaar bewapend als ze waren. Op de reis erheen leerden Bernardus en Quirijn het leven aan boord kennen en leerden ze veel in de praktijk. Plaatsbepaling, er waren nog geen TomToms, zon schieten om de middagbreedte te bepalen, het bestek uitrekenen en de koers uitzetten.

De reis verliep voorspoedig met gunstige wind zodat ze lekker opschoten. Als het weer soms plotseling veranderde was het alle hens aan dek om de zeilen aan te passen en werden er middels het schreeuwen van een boel commando's de matrozen weer het want ingejaagd. Bernardus vond de nacht het mooiste. De stilte, de duisternis, het geluid van het water en het zachte kreunen van het want en het schip. De gedempte gesprekken met de andere officieren van de wacht, hun verhalen en vaak die prachtige sterrenhemel boven je als het helder weer was. Het was heel belangrijk om heel goed uitkijk te houden en daarom zaten er twee man in de voorste mast, de Fokkemast, in het kraaiennest om op tijd naar beneden te schreeuwen als ze iets zagen. Goed uitkijken, goed uitluisteren en goed opletten. Bij de roergangers, die zorgden dat het schip op koers bleef, liep ook een officier wacht om de koers op het kompas te controleren en er voor te zorgen dat elk half uur de glazen geslagen werden en de zandloper op tijd omgedraaid werd voor de tijdmeting. Het slaan van de glazen gebeurde elk half uur met een slag op de scheepsbel. Bijvoorbeeld om half één 1 slag op de bel, om één uur, 2 slagen op de bel, half twee, drie slagen, twee uur 4 slagen en zo voorts. Een wacht duurde 4 uur en dat waren dan acht slagen of glazen zoals de slagen ook wel genoemd werden. Glazen slaan van bijvoorbeeld 5 glazen: ping, ping, rust, ping, ping, rust, ping. Dan raakte je de tel niet kwijt. En zo kon het hele schip horen hoe laat het ongeveer was. Om de goede tijd te meten was op een schip erg moeilijk omdat een klok met een slinger natuurlijk niet werkte. In de tijd dat Bernardus op reis ging werd er hard gewerkt aan een scheepsklok, een tijdmeting genaamd, die ook aan boord de tijd heel nauwkeurig kon aangeven. Met die nauwkeurige tijd kan je dan weer je positie berekenen.

Op een vroege ochtend klonk het ineens uit het kraaiennest: 'Land in zicht!!'.

En inderdaad in de vroege ochtendschemer was daar de Spaanse Kust met de Rots van Gibraltar.

Op de zeekaarten die ze gebruikten voor de navigatie en in dikke boeken die Zeilaanwijzingen heten stonden heel veel tekeningetjes van bijv. die Rots van Gibraltar. Er zijn meer rotsen natuurlijk maar zo kon je kijken of het klopte. Er ging reuring door het schip: Eindelijk land in zicht, we zijn er bijna. De schepen moesten eerst naar de baai van Gibraltar om vers eten en drinkwater in te slaan en misschien mochten Bernardus en zijn vrienden wel met de Schipper mee de wal op voor een bezoek aan de Gibraltarse Autoriteiten en de Nederlandse Consul.

Het 'Huys' zeilde de baai van Gibraltar in met die grote vlaggen gehesen aan de kont (het hek) en in de grote mast zodat iedereen kon zien dat ze een Hollands schip waren. Om het anker te kunnen laten vallen moesten ze natuurlijk vaart minderen. De zeilen werden voor een groot deel ingenomen en geborgen op een paar na. Het schip werd met de kop in de wind gedraaid, tegenbrassen heet dat, en daardoor lag het schip zo stil. Toen het door de laatste paar zeilen achteruit ging drijven lieten ze het anker vallen. En werden ook de laatste zeilen geborgen. De Schipper liet de chaloupe overboord zetten en ging de wal op om de papieren zoals de Zeebrief, aan de plaatselijke gezaghebbers te overhandigen en de Hollandse Consul te bezoeken. Vooral ook omdat het 'Huys' een oorlogsschip was maar wel één met goede bedoelingen. De Zeebrief is een document van de Nederlandse regering dat het schip op elke reis meekrijgt en waarin de buitenlandse autoriteiten gevraagd wordt om schip en bemanning goed te ontvangen en van alles wat nodig is te voorzien, eten, drinken, voorraden etc. Gelukkig mochten de vier jonge adelborsten mee. Dat hoorde bij hun opvoeding zei de Opperstuurman. Wel netjes gekleed in het beste uniform omdat ze voorgesteld zouden worden aan de autoriteiten en de Consul. Hen werd verteld dat dit moest omdat ze, net als de Schipper, hun land vertegenwoordigden. Ze moesten eerst mee naar de gezaghebbers en naar de Consul en daarna mochten ze rondkijken in Gibraltar. Dat was weer eens wat anders dan Gendringen en Amsterdam!

Vol indrukken kwamen ze weer aan boord terug.

De volgende dag kreeg het 'Huys' en de andere twee schepen hun proviand, water en andere spullen en toen dat allemaal weer aan boord was kon het kruisen in de Middellandse Zee beginnen. De Consul had goed nieuws verteld, Nederland en Engeland waren het weer eens geworden en de strijdbijl was weer begraven. Bij de ontvangst bij de Nederlandse Consul was ook die van Engeland aanwezig en ook de beide dames en hun kinderen. Goed dat ze netjes in het uniform staken. Hun afkomst, positie aan boord en het bijna vergeten internaat in Amsterdam waardig. Het was best gezellig en ze gedroegen zich voorbeeldig. Het was de Schipper wel opgevallen dat ze wel veel aandacht voor een van de dochters van de Engelse Consul hadden gehad, maar ja, dat hoorde er nu eenmaal bij en tenslotte hadden ze net een paar weken op zee gezeten. Het kruisen hield in dat ze op en neer voeren en kwamen er Hollandse schepen aan dan werden die vergezeld tot ze weer in de ruimte van de Atlantische Oceaan waren buiten het bereik van de kapers en piraten. En zo alsmaar heen en weer. Alle geschut in stelling en klaar om in actie te komen. Een vrij saai bestaan en de 4 jongelui hoopten dan ook stilletjes dat er eens wat zou gebeuren.

Tijdens die rustige wachten moesten ze rondjes door het schip maken om te controleren of alles goed was en daardoor konden ze hier en daar een praatje maken. Ook voor de mast. Een praatje maken was erg belangrijk want misschien hoorde je dan iets wat je anders nooit zou horen. Bijvoorbeeld over een dreigende miterij.

Vaak bleven ze ook even rondhangen bij het kombuis, net achter de grote mast. Daar huisde ook de scheepschirurgijn (de dokter). En die had een verhalen, daar rezen je de haren van ten berge. Die woonde niet voor niks vlak bij het kombuis. Als er gevaar van vechten was, en dus gewonden konden vallen, werd het eten koken gestopt, werden er ketels water aan de kook gebracht en alles in gereedheid gebracht om de gewonde bemanningsleden te verzorgen. Er werd dan ook een lege kist klaargezet om de geamputeerde ledematen in te doen. Die werden later dan overboord gezet. Geen verdoving en ga maar door. Vreselijke verhalen maar die chirurgijn vond het prachtig.... Waarschijnlijk fantaseerde hij er van alles bij! Een prettige bijkomstigheid was dat die scheepschirurgijns een ontzettende hoeveelheid ervaring hadden in dat soort zaken. Nu heet dat beroep de afdeling chirurgie in het ziekenhuis. Maar gelukkig hoor je patiënten niet meer schreeuwen van de pijn. Maar verhalen te over en het ene nog gruwelijker dan het andere. De bevindingen van die rondjes werden opgetekend in het scheepsjournaal, niet de verhalen van de chirurgijn natuurlijk, net zoals nog veel meer andere dingen van belang. Die grote mast was een belangrijke grens aan boord.

Om 8 uur 's morgens, als de 8 glazen geslagen waren, was de bemanning die beschikbaar was verzameld bij die mast. Het lage scheepsvolk er voor en de officieren erachter. De Schipper las dan uit de Bijbel voor en er werden een paar Psalmen gezongen, waarna er rechtspraak werd gehouden. Er gebeurde natuurlijk wel eens wat aan boord. Straffen werden uitgedeeld en kort daarna voltrokken. Daarna was er scheepsraad, een soort werkvergadering, waarna iedereen weer aan het werk ging. De matrozen gingen dan vaak verder met psalmzingen. Maar dat was het schuren van het houten dek met een schuursteen. Tijdens dat domme werk werd er echter wel vaak gezongen. Dan ging het beter. Dekschrobbers heet nog steeds psalmzingen. En zo sukkelde het dagelijkse leven eigenlijk best comfortabel verder. Zo af en toe naar Gibraltar om te provianderen en dan weer kruisen.

Het werd herfst en dan kan het daar bar slecht weer zijn. Zo ook op die dag dat er een vreselijke Noord-Oosterstorm opstak. Het 'Huys' voer in de Middellandse zee en met dat barre weer was er maar een ding wat je kon doen: Met zeer beperkt zeil voor wind en zee weglopen. Lenzen heet dat. Tegen de wind inzeilen ging toen ook al niet. Het regende dat het goot, het schip stond op zijn kop en het zicht was bar slecht. Tijdens de scheepsraad werd voorgesteld te proberen door de Straat van Gibraltar, al lenzend, te zeilen en te proberen in de ruimte van de Atlantische Oceaan te komen. Zo werd besloten. Ze hadden een vaag idee waar ze zaten en voeren, zoals dat heet, op gegist bestek. Een positie die je kan vergelijken met een natte vinger in de lucht steken en dan zeggen 'hier zitten we'. Ze wisten dat ze de rots van Gibraltar moesten zien te verkennen, dan wisten ze in elk geval waar ze waren. Op een gegeven moment luid geschreeuw uit het kraaiennest in de voormast: 'Rots en branding in zicht aan Bakboord' (links). Het zicht was bar slecht en de schemering begon te vallen. Het stormde en het goot van de regen.

Er was dus actie geboden. Alle Hens aan dek. De Schipper en de Opperstuurman dachten: Rots aan Bakboord, dat is die van Gibraltar dan moeten we als de wiedeweerga linksaf, bakboord uit, anders varen we er bovenop.

Zo gezegd zo gedaan: 'Hard Bakboord!!!' werd er naar de roerganger geschreeuwd. 'Hard Bakboord' schreeuwde die terug en deed dat onmiddellijk. Ook werd er in opdracht van de Schipper gelood. Een touw met een lood en knopen werd naar voren geslingerd en dan kon je diepte aflezen. Maar het werd snel steeds ondieper, ondieper en ineens.....een hevig schokken, gebonk en gekraak. Het 'Huys' liep vast, zo het strand en de rotsen op. De Bazaansmast en de Fokkemast braken af maar de Grote mast bleef heel. Overal een kolkende branding rondom. Grote paniek en het 'Huys' begon al langzaam te zinken en in stukken te breken.....

Landrot

Eindelijk naar de Staringavond.....

"Het is er nooit van gekomen om naar een Staringavond te gaan. Nu gaf de mail, die Gerda Wezinkhof doorstuurde, de doorslag. Gelijk naar de VVV om kaarten te kopen".

Aan het woord is Gerrie Kistemaker-Klein Ikkink. Ze woont samen met echtgenoot Ben

tegenover de Kapel, naaste burens dus. Gerrie vanaf 1949 en Ben sinds hun huwelijk in 1971. "We weten wel hoe de kasteeltuin eruit ziet vanaf de buitenkant van de gracht. Wandelend in het bos zagen we de berceau, de tennisbaan, het nieuwe bruggetje.

En nu waren we er in. Wat is het in de kasteeltuin toch mooi met al die geheime plekjes, het zwembad, de bloeiende dahlia's. Alles is zo goed verzorgd, wat een werk hebben ze er aan. We hebben de hele avond genoten: van de wandeling, de uitleg

over de bomen, van het zingen en de enthousiaste uitstraling van het zang stel.

Het verhaal van Ben Godtschalk gaf veel informatie over Staring, eigenlijk wisten we alleen dat hij dichter was en sommige gedichten van hem kenden we zelfs, maar nu hebben we zoveel nieuwe dingen over hem erbij gehoord.

De ontvangst met koffie en koek was ook heel verrassend. We zeiden op de terugweg tegen elkaar: Zo zie je maar, je hoeft niet altijd zo ver van huis om iets moois te zien. Onze complimenten aan de kapelcommissie en alle mensen die er bij betrokken waren".

Gerrie Kistemaker

Staringavond 25 juli 2013

Bij binnenkomst in de Wildenborchse Kapel stapten wij gasten direct twee eeuwen terug in de tijd. Het pachtersechtpaar Van den Boomen, was gestoken in hun beste zwarte pak. Meneer met pet, pijp en horloge aan de ketting en mevrouw in haar zondagse dracht met kunstig uit drie lagen geplooid muts, verwelkomden ons met heerlijke kannetjeskoffie en koek.

Door die lekkernijen gesterkt, maakten we gezamenlijk de wandeling naar het Kasteel om ons van daaruit, in twee groepen, onder te dompelen in de feeëriek sfeer van de kasteeltuinen in de gloed van de in stralend rood ondergaande zon. Onze gidsen waren de tuinman en zijn echtgenote Bart en Alma van der Schoot, die ons lieten genieten van alle eeuwenoude bomen, de zichtlijnen, de bloemperken, de pauwen en het uitzicht op het

kasteel. Zij verbonden voor ons het heden met het verleden, vertellend over de geschiedenis, de herkomst van de vele bijzondere bomen en de diverse bijzonderheden, die de tuin herbergt.

Al wandelend kwam ons een echtpaar tegemoet: zij in een donkerrood fluwelen robe en hij in een keurig pak: Anthonie C.W. Staring en zijn echtgenote Charlotte van der Muelen. Zij straalden grandeur uit en tegelijkertijd hun betrokkenheid bij de voor hen futuristisch ogende groep mensen, die hun tuin op dit late tijdstip met een bezoek vereerde. Enigszins verbaasd liepen zij, arm in arm, verder totdat wij elkaar later op de avond wederom zouden treffen bij de grote eeuwenoude Libanon ceder die, jaren geleden al omgevallen, er nog steeds blijk van geeft op deze plek door te willen leven en zijn schaduw te willen bieden aan een ieder die zich onder hem te ruste wil leggen.

A.C.W. en Charlotte voerden daar met elkaar een muzikaal gesprek, deels gesproken, deels a capella gezongen: van die stemmige tweespraak mochten wij allen deelgenoot zijn.

Charlotte vertelde A.C. W. dat zij op bezoek was geweest bij het pachtersechtpaar Van den Boomen en dat zij ontsteld teruggekeerd was van dit bezoek: het jongste kind van het paar was doodziek en dat had haar zee aangegrepen. Zij smeekte A.C.W., altijd het hart op de goede plek hebbend, een dokter naar het zieke kind te sturen. Deze arts constateerde dat het kind leed aan influenza en aan de moeraskoorts. Het arme kind was doodziek en voor zijn leven werd gevreesd. De dokter schreef medicijnen voor en A.C.W. betaalde de rekening. Zelf hadden Anthonie en Charlotte ook een kind verloren en zij leefden intens mee met de zorgen van hun pachters.

Al zingend filosoferend kwamen Charlotte en A.C.W. tot de conclusie dat het overtollige stilstaande water, dat op de Wildenborch overal aanwezig was, weleens de oorzaak zou kunnen zijn van de ziekte van het arme kind. Anthonie verlichtte de koorts van het kind door een dokter te sturen maar besloot op die gedenkwaardige dag om het probleem van het water, dat niet afgevoerd kon worden, aan te pakken.

Na deze muzikale historische ontmoeting vervolgden wij onze tocht door de tuinen: de ondergaande zon zette alles in een betoverend rode gloed. Op de terugweg naar de kapel, door het steeds donkerder wordende bos, wees kaarslicht ons de weg. De kabouters van de Wildenborch, over wier avonturen Jennine Staring ons vaak vertelt, moeten deze lichtjes wel voor ons aangestoken hebben.....

Terug in de kapel leidde Ben Godtschalk ons aan de hand van een prachtige presentatie, door de geschiedenis van de Wildenborch, van de vroegste tijd toen het kasteel, omringd door een groot moeras, nog toebehoorde aan roofridders tot aan de tijd van A.C.W. Staring, die leefde van 1767 tot 1840 en vervolgens tot in het heden.

De ontginningswerken van de Markegronden, die A.C.W. ter hand genomen heeft en het graven van de Barchemse Veengoot hebben ertoe geleid dat de Wildenborch niet meer in het midden van een moeras ligt en dat wij er met z'n allen met droge voeten kunnen leven. De watergangen, die ook heden ten dage nog steeds dienst doen voor de afwatering van het Wildenborchs water heeft Ben gefotografeerd, met oog voor al de bijzondere planten die langs de goten en bij de talrijke stuwen groeien. Hij nodigde ons uit om toch vooral eens langs die watergangen te wandelen en te genieten van alle schoons in onze directe omgeving.

Inmiddels hadden ook Anthonie en zijn bevallige echtgenote Charlotte zich weer bij ons gevoegd in de kapel. Ditmaal hadden zij een grote stap voorwaarts in de tijd moeten zetten om de ontmoeting met ons te kunnen voortzetten. In de tuin eerder op de avond waren wij het geweest, die ons terug in de tijd verplaatsten.

Zij zongen diverse liederen waarbij duidelijk tot uitdrukking werd gebracht dat de Lochemers niet begiftigd zijn met een gezond verstand, omdat zij zich hadden laten opzadelen met het water van de Wildenborch. De Barchemse Veengoot, ook bekend onder de naam Starings Veengoot, mondt immers uit in het Twentekanaal en in de Berkel, allebei op Lochems grondgebied.

Het puntdicht van A.C.W. hierover:

Gods Almacht van den Troon
En schiep elk volk een land ter woon
Hier vestten Zij een grondgebied
Dat Zij derzelven scheppen liet.

Dat de aanleg van de watergangen niet zonder slag of stoot en gekrakeel tot stand gekomen is, laat zich raden. Dat gekrakeel eindigde uiteindelijk toen de Waterschappen ontstonden omstreeks 1882 en 1918. Hiervoor hebben vooral A.C.W.'s zonen Willem en Winand zich zeer ingespannen.

Toen de hele geschiedenis duidelijk was, diende het echtpaar Van den Boomen zich ook aan. Met de pet in de hand kwamen zij de heer en mevrouw Staring bedanken voor de doktershulp, die geboden was aan hun kleine ventje, dat het dankzij die zorg had overleefd. Maar ook de Starings spraken hun dank uit aan hun pachters, omdat zij de aanzet hadden gegeven tot het waterbeheer.

Het echtpaar zong het lied voor de kinderen: "Het kleine het veiligst" op het nederige verzoek van mevrouw Van den Boomen en sloot de avond af met het lied "Aan de nachtegaal", elkaar daarbij beurtelings begeleidend op het orgel.

Naschrift:

De rollen van A.C.W. Staring en zijn echtgenote werden gloedvol vertolkt door Erik van Grootel en Ellen Pieterse. Erik heeft zelf alle liederen op toon gezet, behalve 'Aan de Nachtegaal'. Dat werd vertolkt met de originele in opdracht van A.C.W. gecomponeerde muziek van van Pleijel.

De rollen van het prachtig uitgedoste pachtersechtpaar door onze eigen Wildenborchse Erik Ebbink en Jannie Sligman.

De rondleidingen in de tuin werden verzorgd door de kasteel-tuinlieden, Bart en Alma van der Schoot, wier werkzaamheden altijd heel veel lof oogsten.

Ook alle vrijwilligers, die hun medewerking gaven aan deze zeer geslaagde avond, heel veel dank.

Een speciaal woord van dank wil ik richten aan Ben Godtschalk die de presentatie deed en heel veel historisch onderzoek heeft gedaan om deze avond tot een succes te maken.

Marianne Been

Wat was er veel te zien en te horen op de Staringavonden

25 en 26 juli 2013

A.C.W. STARING
1767-1840
Dichter, Landman, Revisor, Natuurwet-
Aankersite Landbouw-Statistiek, Bestuurder
Postbus, Vermogensmanager, Bewaagdenrad
Landbouwer, Statenlid /Inkruis-, Bijkouwer
Wetgever, Innovator, Familien-Manager,
Schouwmeester en
WATERMANAGER

"Even voorstellen"

Peter & Ingrid Somsen

Wildenborchseweg 12

Beste Wildenborchers,

Sinds 10 januari jl. wonen wij, met enorm veel plezier, in Vorden. Hoe komen twee mensen (en een hele oude ruwhaar teckel) nu zo vanuit Brabant in de Achterhoek terecht, zullen sommigen zich meteen afvragen?

Welnu, dat verhaal begint eigenlijk al jaren terug, toen we op zoek gingen naar een huis in een mooie landelijke omgeving, om samen oud te kunnen worden. Het liefst met een stukje grond erbij, om wat dieren te kunnen houden. Na allerlei omzwervingen, die ons door heel Nederland en zelfs daarbuiten voerden, eindigde de zoektocht hier in de Achterhoek. Zijn wij dan niet voor ons werk aan Brabant gebonden? Nee, want we werken allebei voor de KLM. Dat gaf ons de vrijheid om overal te zoeken. Uiteindelijk zijn we dus goed terecht gekomen. Aan het huis moest wel veel worden opgeknapt. Gelukkig zijn we toch aan de klus begonnen en wonen we nu alweer sinds mei in ons droomhuis, in deze prachtige omgeving. We hebben zelfs al schaapjes op het weiland bij het huis lopen, dankzij de inzet van Wim Wilgenhof.

Is het dan wel gezellig om ergens te gaan wonen waar geen familie en vrienden zijn? Is ook een vraag die we vaker horen. De familie van Peter 's vader komt oorspronkelijk uit de Achterhoek, zijn vader heeft zijn hele jeugd in Zelhem doorgebracht. Ook Ingrid heeft familie van haar moeders kant, die in Warnsveld, Zutphen en Aalten wonen. In die eerste maanden hebben we, terwijl ons huis werd verbouwd, in een appartement op de 'Wildenborcherhof' gewoond en hebben we (met wat hulp van een man op een elektrische fiets...) heel veel goede en lieve mensen leren kennen. Zij hebben ons de eerste tijd met van alles geholpen en ons het gevoel gegeven echt welkom te zijn. Wat een oprecht hartelijke ontvangst! We weten zeker dat we geen beter buurtschap hadden kunnen treffen om in te wonen.

Dus Wildenborchers: "Wij voelen ons hier thuis en gaan nooit meer weg!" (Nou ja, voorlopig alleen om te werken dan, maar dan héél gauw weer naar huis.. ;-))

Peter & Ingrid

“Even voorstellen”, beter ooit dan nooit....

Annet van der Kolk.

Annet van der Kolk woont al sinds 1996 aan de Vordensebinnenweg op nummer 5, zonder dat zij bij ons Wildenborchers echt bekend is. Daar moest maar eens verandering in komen, dus bracht ik haar en haar grote Duitse Dog Quint een bezoek met het doel om haar wat beter te leren kennen.

Annet heeft 2 grote hobby's: haar werk als gezondheidsconsulente en werken met en genieten van paarden. In Enschede ondersteunt zij een praktijk van 5 huisartsen en in Eibergen een praktijk van 1 huisarts. Natuurlijk is het ook mogelijk gezondheidsadviezen bij haar

thuis te krijgen. Als het werk gedaan is, wachten haar 2 paarden op verzorging en gaat ze erg graag lekker het bos in. Als ze dichterbij huis wil blijven, en als ze haar paarden gymnastisch wil trainen heeft ze de beschikking over een overdekte rijhal, die vorig jaar gereed is gekomen. Daarnaast is er natuurlijk altijd wat te doen in en om het huis en in de stal: de nare karweitjes worden ook hier niet door de kabouterijtjes gedaan. Vervelen is er dus niet bij.

Wat doe je als gezondheidsconsulent? Annet vertelt er met verve over.

De heer Job Jansen (iedere gelijkenis met een bestaand persoon berust louter op toeval) heeft bijvoorbeeld van zijn huisarts te horen gekregen dat hij diabetes 2 (erfelijk bepaald) heeft en dat hij toch echt iets aan zijn levensstijl moet veranderen, omdat het er anders niet goed voor hem uitziet. Dan komt Annet in actie: Misschien heeft Job spookbeelden uit zijn jeugd, dat zijn oma ook diabetes had en dat zij alles wat zij at, af moest wegen. In zijn gedachten zit hij dan ook direct weer midden tussen de ruzies tussen zijn oma en zijn moeder, als oma stelselmatig de regeltjes aan haar laars lapte.....ondeugend als zij was. Annet neemt Job figuurlijk bij de hand en begeleidt hem in de zoektocht naar wat voor hem het beste gaat werken.

In zijn geval is afvallen prioriteit nummer 1: maar hoe doe je dat, als je al jarenlang bepaalde gewoontes hebt gehad, die je nu moet laten varen? Annet heeft in haar spreekkamer natuurlijk een weegschaal staan. Job kan daar wel op gaan staan, maar dat zou een doorslaand, maar geen succes zijn: praktisch ingesteld als Job is, gaat hij in Doetinchem naar de weegbrug om telkens als hij weer bij Annet op het spreekuur komt trots te laten zien dat er weer een paar kilo minder op het weegbriefje staat. Inmiddels zijn we een hele tijd verder en het gaat goed met Job: zijn uitgebreide Engels ontbijt is teruggebracht tot een paar sneetjes brood, zijn beker volle melk is vervangen door halfvolle en bij de start van zijn 'nieuwe leven' is hij begonnen met iedere dag een rondje om zijn huis te lopen. Hij fiets nu elke dag een rondje, dat steeds groter wordt: hij heeft er lol in gekregen en zijn sociale contacten zijn veel beter, omdat hij bij het fietsen onder de mensen komt. Tot zover het verhaal van Job.

Annet is heel erg blij met het feit dat ze werkelijk verschil kan maken. Voor iedere patiënt is er een ander advies, afgestemd op zijn of haar omstandigheden en mogelijkheden.

De meesten van haar patiënten kampen met ziektes zoals diabetes, astma/COPD en hart en vaatziekten. Annet maakt zich er wel zorgen om als er bijvoorbeeld een jonge knul van 22 jaar in haar praktijk komt, die nu al de diagnose diabetes type 2 heeft gekregen. Zo'n jongen heeft in zijn korte leven al veel te veel gedronken en plukt daar nu de wrange vruchten van: van zijn kwaal komt hij nooit meer af! Helaas komen deze problemen de laatste tijd steeds meer voor.

Met al die verhalen van patiënten in haar hoofd en de levenslessen die zij daar voor zichzelf uit kan halen, komt Annet thuis en gaat lekker aan de slag met haar paarden, de hond en alles wat er verder gedaan moet worden. Door met je handen te werken wordt het evenwicht weer hersteld. Werken met paarden en honden is ook heel erg verfrissend omdat dieren altijd eerlijk tegen je zijn: ze doen in je gezicht niet anders dan achter je rug en als je heel erg narrig op je paard klimt, krijg je gegarandeerd zijn reactie, omdat je er onvoldoende met je aandacht bij bent: als jij niet op mij let, dan kan ik ook mijn eigen gang gaan, lekker klieren bijvoorbeeld.

Annet is lid van de rijvereniging in Lochem en rijdt ook in dameszadel met daarbij passende historische kleding: het kan maar zo zijn dat ze komend seizoen te zien zal zijn in het programma 'Hoe heurt het eigenlijk' van Jort Kelder. Even opletten dus, als het programma weer van start gaat.

Op paardengebied heeft Annet ook haar eigen praktijk 'Horse on mind': zij treedt op als paardentolk. Voor haarzelf heeft het ook even geduurd dat ze ervan overtuigd raakte dat zij een gave heeft om te voelen wat er aan schort als er een probleem is tussen ruiter en paard of als er sprake is van een blessure, die maar niet over wil gaan. In samenwerking met de dierenarts, de trainer en de ruiter zelf komt er veelal een oplossing voor de problemen en kunnen ruiter en paard weer in harmonie heel veel plezier met elkaar beleven. Het voert te ver om in dit stukje daar uitgebreid op in te gaan, maar als jullie interesse gewekt is of als je een probleempje met je paard of pony hebt, denk dan aan Annet en neem eens contact met haar op.

De Wildenborch is een buurt met bewoners van zeer verschillende pluimage, met veel soms nog verborgen talenten op veel verschillende gebieden.

De Wildenborcher zorgt ervoor dat die talenten voor het voetlicht kunnen komen.

Marianne Been, juni 2013

Henk Kok, hoofdonderwijzer in de Wildenborch 1979 - 1989

Op de vraag om eens een verhaal te schrijven over mijn wederwaardigheden voor, tijdens en na mijn hoofdschap van de Prinses Julianaschool heb ik graag gevolg gegeven.

Ik, Henk Kok, wil eerst iets vertellen over de lange weg die vooraf ging. De kennismaking met de school kwam doordat Wil (toen nog Willy ten Broeke) stage moest lopen bij diverse typen scholen. Voor de kleine school koos zij de Prinses Julianaschool. Natuurlijk kwamen de verhalen over de school ook bij mij. Na het examen volgde een aanstelling van haar als leerkracht aan de school. Mijn belangstelling voor de school werd al wat groter.

Maar ja, eerst in dienst. Hierna volgde voor mij de tijd om een betrekking te vinden. Het werd een school in Oss. We trouwden en Wil kwam bij mij in Oss wonen. Na negen jaar kreeg ik van het bestuur van een andere school de vraag om het hoofd van die school tijdelijk te vervangen wegens ziekte. Ik heb dat gedaan. Een paar weken later zag ik in een advertentie de vraag voor hoofd aan de Prinses Julianaschool in de Wildenborch. Als ik die advertentie eerder had gezien..... De zin om naar Vorden te gaan werd groter. Na drie jaar zag ik tot mijn grote verbazing dezelfde advertentie. Nu kon ik niets anders doen dan solliciteren. Na het bezoek van een vertegenwoordiging van het bestuur aan mijn school in Oss om te zien hoe ik in diverse vakken functioneerde, kwam na enige tijd de vraag of ik hoofd van de Prinses Julianaschool zou willen worden. Ik zei graag ja.

De verhuizing kwam in de kerstvakantie. De sneeuw lag wel 50 cm hoog. Wie schetst onze verbazing dat de sneeuw bij het Meistershuus was weggeveegd. Binnen brandde de kachel.

Prima ontvangst dus. Het duurde enkele uren voordat de verhuishwagen aankwam. Ze waren verwaald. Van het vorige hoofd, dhr. Werner, kreeg ik een minder aardige boodschap ingefluisterd. Hij ging weg naar een andere school, omdat de Prinses Julianaschool een sluiting te wachten stond vanwege het tekort aan leerlingen. Er gebeurde iets anders. Enkele dagen later stond er een bericht in de krant: De Prinses Julianaschool gered. Het nieuwe hoofd brengt drie schoolgaande kinderen mee. Toen kon het nieuwe leven beginnen. Ik had in de vakantie alvast op een kaart van Vorden de adressen van de kinderen gezocht om ze t.z.t. een bezoek thuis te brengen. Maar ja, de juiste adressen op de goede plaats op de kaart te vinden was iets moeilijker. Op het bord had ik een grote kaart opgehangen met de adressen aangegeven. Henk van de Kamer trok een grijnzend gezicht bij de vraag: "Meester, weet jij waar ik woon?" Natuurlijk wees ik Wildenborchsweg 8 Vorden, in plaats van Wildenborgseweg 8 in Barchem. Hij had groot plezier om mij terecht te wijzen.

De schoolse jaren die volgden waren zeer plezierig. De kinderen maakten het werk voor mij erg prettig. De samenwerking met de leden van het bestuur was ook heel aangenaam. Personeelsvergadering deden Ans Heida en ik onder de koffie. Vanuit de klas van Ans konden we toezicht houden op de kinderen op het plein. Problemen waren er nooit.

Tot onze grote verbazing nam het aantal leerlingen flink toe. Niet alleen kinderen uit de Wildenborch maar ook uit het dorp kwamen naar ons toe. Op het toppunt hadden we 40 leerlingen. Een nieuwe ontwikkeling die te wachten stond, was de omvorming van de lagere school naar de basisschool. Het derde lokaal, eerst ingericht als gymnastieklokaal moest een kleuterlokaal worden. Weer was er het bestuur om deze klus te klaren, een advertentie werd geplaatst voor een leerkracht voor de groepen 1 en 2. Er kwamen veel reacties. Uiteindelijk werd Anja Groot Bramel uitgekozen. Het begin was voor haar even wat raar: er was een lokaal, maar er waren nog geen kinderen. Wel kreeg ze taak de nodige zaken aan te schaffen. Alles kwam op goede pootjes terecht. Een nieuwe tijd kon in 1985 beginnen. Het werken als schoolhoofd in de Wildenborch bracht andere werkzaamheden met zich mee. Een daarvan was lid van het bestuur van de kapel worden en mee helpen om de kapel in goede staat te brengen en te houden. Voor Wil kwam ook een vraag. Zo ging ze muzikles geven op school. In de kapel speelde ze wel eens op het orgel bij een kerkdienst en ze werd leidster van de vrouwengroep in de kapel.

Maar dan..... We zagen langzamerhand aankomen dat het aantal leerlingen kleiner werd. Hoe lang konden we het nog volhouden? Eerst kwam de jubileumviering van de school. Op zaterdag 25 juni 1988 kwamen we feestelijk bij elkaar om 75 jaar Prinses Julianaschool te vieren. In de toespraken werd ons o.a. een goed voortbestaan van de school gewenst. Alle feestelijkheden werden van tijd tot tijd onderbroken om op de aangedragen televisietoestellen de belangrijke voetbalwedstrijd te zien. Al onze moeite om het leerlingenaantal op peil te houden bracht in het volgende schooljaar niet verder. Juni 1989 was het einde van de school.

Gelukkig voor personeel van een gesloten school had de regering een prettige regeling gemaakt. We kregen de mogelijkheid te gaan werken op een andere school. Die school kreeg er dan een gratis extra leerkracht bij. Natuurlijk had je wel de plicht om te solliciteren om ergens een baan te vinden. Alle drie vonden we een goede plek waar we met ons vak verder konden.

De Beeldentuin aan de Galengoorweg

Naar aanleiding van de opening van het nieuwe expositie seizoen bezocht ik op woensdag 22 mei 2013 Ingrid en Willem Beens in hun prachtige beeldentuin aan de Galengoorweg 15a te Lochem. De officiële opening had burgemeester Henk Aalderink van Bronckhorst al op 27 april jl. verricht. De gemeentegrens tussen Lochem en Vorden loopt precies door de voortuin van de familie Beens en omdat de burgemeester van Lochem al een keer eerder de opening had verricht, was het nu de beurt aan de burgemeester van Vorden. Woensdag is de dag dat het gras gemaaid moet worden, want de galerie voor het publiek is geopend op de middagen van donderdag tot en met zondag. Wonder boven wonder werkt het weer meestal mee. Willem was ook die ochtend druk in de weer geweest op de zitmaaiër, maar kon voordat de kantjes aan de beurt zouden komen toch genoeg tijd vrijmaken voor een fijn gesprek.

Willem en Ingrid zijn hier in 2004 neergestreken om hun droom te verwezenlijken een galerie te openen met abstracte beeldende kunst in een daarvoor speciaal ontworpen tuin. Die droom is gerealiseerd en hoe! De tuin en de beelden vormen een organisch geheel, waarbij de zichtlijnen in de tuin de beelden accentueren en de beelden de diverse gazons en borders, die in verschillende kleuren zijn aangelegd, verlevendigen en onverwachte kleur- en vormaccenten geven. Laten we ons als Wildenborchers niet laten afschrikken door het roestige uiterlijk van enkele beelden, maar eens gaan genieten van alle moois aan bloemen, groen en beelden die de tuin herbergt.

Terug naar het begin in 2003. Deze plek werd uiteindelijk gekozen vanwege de gunstige landelijke ligging in de buurt van diverse grote steden en vooral ook het goede gevoel dat Ingrid en Willem erbij hadden. Ingrid heeft zich ingespannen om de hele geschiedenis van de boerderij 'De Nieuwen Kamp' op te zoeken. Dat heeft geresulteerd in een hele map met diverse oude aktes en brieven van vroegere bewoners; de oudste dateert van 1770 toen ene Jan Blokhuis de hof verwierf. Een nazaat van hem is nog gedagvaard omdat hij een eik, die kennelijk niet van hem was, had gekapt en zich de hakspanen had toegeëigend. De eis was een vergoeding van 300,- florijnen, terwijl hij ook nog aan de deurwaarder fl. 15,-- diende te betalen. Dat moet toch in die tijd een gigantisch bedrag zijn geweest.

Er is ook nog een brief van een neef uit Amsterdam, die gewag maakt van het verzwijgen van / jokken over de omvang van een nalatenschap door een bewoner van 'De Nieuwen Kamp', wat onder de erven zoveel beroering veroorzaakte, dat de reis van Amsterdam naar de Achterhoek ondernomen moest worden om de belangen veilig te stellen. Kortom er is niets nieuws onder de zon! Verder zijn er diverse rekeningen in de collectie, bijvoorbeeld een nota voor een molsvellenbroek! Ingrid heeft zoveel mogelijk alle voorgaande bewoners in kaart gebracht met hun zonen en dochters en aangetrouwden, waarbij de namen Blokhuis, Zweverink en Nijenhuis veelvuldig terugkeren.

Al die naspeuringen hebben ervoor gezorgd dat Ingrid en Willem zich helemaal opgenomen voelen in de lange reeks van bewoners van 'De Nieuwen Kamp', die toen zij er gingen wonen helemaal is gerenoveerd met respect voor het aanzien, dat de hoeve in 1910 bij de toenmalige nieuwbouw had gekregen.

De buitenmuren en de gebinten zijn blijven staan en vervolgens is er binnenin het oude gebouw, een nieuw zeer comfortabel, licht en energiezuinig huis gebouwd, dat van alle moderne gemakken is voorzien. Het is binnen licht en ruimtelijk en vormt één geheel met het uitzicht op de beeldentuin rondom.

Waarom begin je als je pensioen gaat, zoals Ingrid en Willem, een galerie? Het antwoord is klip en klaar: Als je 65 jaar bent heb je nog een heel leven voor je, als het een beetje meezit en als je een droom hebt moet je die verwezenlijken: als je dat niet doet, krijg je later en je wordt 90 jaar, gegarandeerd heel veel spijt. Dus gezamenlijk de schouders onder het project, dat vanaf 2006 in volle glorie te bewonderen is.

De tuin is ontworpen door Arend Jan van der Horst. Over de volle breedte zijn diverse borders gecreëerd; je kunt over de heg langs de weg een eerste indruk krijgen van de compositie, met als blikvanger de 35 meter langgerekte rechthoekige vijver, aan het uiteinde waarvan het heerlijk mijmeren is. De beelden worden in het winterseizoen door Ingrid, Willem en hun zoon Evert geselecteerd uit het werk van ca 60 aan de galerie verbonden kunstenaars. In maart en april krijgen de beelden hun plaats in de tuin, een proces dat spannend is, maar dat als het ware als vanzelf haar definitieve vorm krijgt.

Het expositie seizoen is van april tot oktober en aan het eind van het seizoen gaan de onverkochte beelden weer terug naar de kunstenaar.

De kopers van de beelden komen hoofdzakelijk uit het Westen van het land, maar ook het buitenland is goed vertegenwoordigd. Het zijn nu eenmaal geen broodjes van de bakker. De galerie vertegenwoordigt een uniek segment beeldende kunst -alleen abstracte kunst-, waar een betrekkelijk klein publiek voor is. Dat betekent dat je je niet hoeft te schamen als je alleen maar wilt genieten van de beelden, de tuin en de entourage. 'Kijken, kijken...niet kopen' is hier absoluut geen schande. Wat wellicht in de buurt een beetje vreemd overkomt, is dat er € 4,- toegang geheven wordt. Alles heeft een reden: toen ze dat nog niet deden, was de galerie onbedoeld een picknick- en plasplaats voor alle fietsers op de Achtkastelenroute en dat was nou net niet de bedoeling! Het is een kleine bijdrage in de onderhoudskosten van de tuin, die door Willem en Ingrid samen op en top wordt bijgehouden. Hoe dan ook een hele klus, die over een aantal jaren wellicht toch te zwaar zal gaan worden, vandaar dat het geheel te koop staat, al is dat met veel pijn in het hart. Ingrid en Willem willen heel erg graag dat het geheel als galerie zal worden voortgezet door een even enthousiast koppel als zij zijn; zij weten ook dat er voor een dergelijk object een echte liefhebber gevonden moet worden en dat dat zijn tijd nodig heeft.

Wij Wildenborchers willen heel graag dat jullie nog een hele tijd jullie activiteiten in goede gezondheid en met veel enthousiasme zullen kunnen voortzetten. Jullie galerie is een aanwinst voor onze buurtschap en KunstZondagVorden. Ik raad jullie aan een kijkje te gaan nemen!

Marianne Been, mei 2013

Schoonmaakrooster Kapel

Oktober	2 keer:	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink
November	2 keer:	Diny van Ark – Gerry Kistemaker – Annie Schröer
December	2 keer:	Aly van Arragon – Diny Pladdet – Riet van Ditshuizen

Het is de bedoeling dat vóór de tweede zondag van de maand wordt schoongemaakt vanwege de kerkdienst. De tweede schoonmaak in overleg, in verband met verhuur. Janny Sligman doet de ramen en belt u als geheugensteuntje wanneer u aan de beurt bent. De lijst van werkzaamheden hangt in de werkkast.

Agenda 2013/2014:

- Kapelcommissie:** **Kerstconcert IJsselzangers**
Donderdag 19 december 2013 aanvang 20.00 uur.
Zaal open 19.30 uur
- Nieuwjaarsvisite**
Vrijdag 3 januari 2014 aanvang 20.00 uur
- Winterwandeling**
Zondag 5 januari 2014 starten tussen 11.00 - 13.00 uur

Verenigingen:

- Schietvereniging :** elke dinsdag, van 20.15 uur tot 22.30 uur.
seizoen 3de dinsdag van augustus t/m laatste dinsdag in juni.
- Koersbal:** 1ste en 3de donderdag van de maand. vanaf 19.30 uur.
- Volksdansgroep:** Elke donderdag, van 9.30 uur tot 11.00 uur.
- Wildenborchse Vrouwenclub:** Laatste donderdag van de maand.
van 20.00 uur tot omstreeks 22.00 uur.
van oktober t/m april.
- Klootschieten:** 3de zondag van iedere maand
10.00 uur verzamelen bij de Kapel.